

ת"פ 69373/02/19 - מדינת ישראל נגד מחמד אבו געפר

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 69373-02-19 מדינת ישראל נ' אבו געפר

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מחמד אבו געפר

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד גל גבאי

הנאשם בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד גיל אביטל

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע 10 עבירות של אי הגשת דוחות מע"מ במועד לפי סעיפים 117(א)(6) ו- 88(א) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו- 1975 (להלן - חוק המע"מ) ולפי תקנה 23(ב)(1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976 (להלן - תקנות המע"מ),

2. על פי עובדות כתב האישום הנאשם, על אף היותו עוסק מורשה לא הגיש במועד 10 דוחות תקופתיים לרשויות מע"מ, בין התאריכים 6/16-8/18.

הדוחות הוגשו באיחור וסכומי המס בגין הדוחות לא שולמו כלל או שולמו באופן חלקי, כך שבמועד הגשת כתב האישום חוב המס שנבע מהדוחות עמד על סך 222,077 ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בערכים המוגנים לאור היקף העבירות, לדבריה מתחם העונש ההולם לכל עבירות המע"מ שבכתב האישום נע בין 4-9 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר מותנה, קנס כספי בשיעור שנע בין 5% ועד 10% מגובה המחלל התחילי וכן חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד. המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה התומכת בטיעוניה. ב"כ המאשימה ציינה כי הנאשם לא פעל להסרת המחלל ולו באופן חלקי. לדבריה אין לנאשם הרשעות קודמות בעבירות מס

לאור מכלול הנתונים עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר מותנה, קנס בסך 20,000 ₪ והתחייבות.

4. ב"כ הנאשם לא הפנה למתחם העונש ההולם, אך הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם. הנאשם בן 42, נשוי ואב ל-7 ילדים, מפרנס יחיד, מנהל אורח חיים נורמטיבי, נעדר עבר פלילי. הנאשם הודה בהזדמנות ראשונה, חסך זמן שיפוטי. ב"כ הנאשם הפנה לחלוף הזמן מביצוע העבירות. לדבריו הנאשם נקלע למצוקה כלכלית שכן לא קיבל שכרו מקבלנים עבורם עבד. כיום הנאשם נעדר יכולת כלכלית, מתגורר עם משפחתו בבית הוריו, תומך בהוריו שאינם בקו הבריאות, מצוי בחובות בהוצל"פ בסכום של כמיליון ורבע ₪, על כן ובשל העדר יכולת כלכלית אינו מסדיר את חובותיו למע"מ. ב"כ הנאשם טען כי מאסר לריצוי בפועל יפגע בשיקומו של הנאשם וביקש להטיל עליו מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה לא ממושכת. לדבריו בתי משפט במקרים דומים הסתפקו במאסר מותנה ועד לכל היותר מאסר קצר בדרך של עבודות שירות. על כן עתר ב"כ הנאשם להימנע מהטלת מאסר בפועל וקנס משמעותי ולהסתפק במאסר מותנה, (או לכל היותר מאסר קצר בדרך של עבודות שירות).

5. הנאשם בדבריו האחרונים, סיפר שנפל קורבן לעוקץ של קבלנים, ונקלע לחובות העולים על 2 מיליון ₪. סיפר על משפחתו. אביו חולה והוא תומך בו, סיפר שהחל בהליך פשיטת רגל לאור ההסתבכות הכלכלית.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

6. הנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות. הגם שכל דוח שלא הוגש מהווה עבירה בפני עצמה ואין מניעה לגזור ענישה במצטבר בגין כל דוח [ראו רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל (22.10.08)] מעיון בפסיקת בתי המשפט ניתן ללמוד כי במרבית המקרים, נקבע מתחם עונש הולם אחד לכל העבירות ונגזר עונש כולל לכל העבירות [ראו למשל רע"פ 4173/15 אבו הלאל ואח' נ' מדינת ישראל (29.6.15); רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.2014); רע"פ 253/19 ערן ריכטר נ' מדינת ישראל (20.1.2019)].

המאשימה עצמה בטיעוניה עתרה למתחם עונש הולם אחד ולענישה אחת אשר תכלול את כלל העבירות שבכתב האישום.

לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב שהעבירות בוצעו בסמיכות זמנים, כולן על רקע מצוקה כלכלית אליה נקלע הנאשם במסגרת ניהול עסקו, בשים לב לפסיקה הנוהגת ולעמדת הצדדים, יקבע מתחם עונש הולם אחד הכולל את כל העבירות המפורטות בכתב האישום.

מתחם העונש ההולם

7. **הערכים המוגנים** שנפגעו בעבירות שביצע הנאשם הם: שמירה על יציבות המשק והקופה הציבורית. מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה, הביטחון, לקידום ערכים חברתיים ראויים ועוד. פגיעה בדיווח במועד ובתשלום המס גוררת פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח, במחסור בשירותים ציבוריים, פגיעה בערך השוויון בחלוקת נטל המס, פגיעה בסולידריות החברתית, פגיעה ביכולתה של רשות המס לקבל המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ולבצע את מלאכת גביית המס והפיקוח על הגביה.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על החומרה שבעבריינות המס ועל החשיבות בענישה אשר תתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ותעדיפם על פני נסיבות אישיות, על מנת שלא להביא לכרסום במוטיבציה של כלל משלמי המסים למלא חובתם.

ראו למשל ברע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (15.4.2004):

"עבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס..."

ראו גם ברע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל."

ראו גם ברע"פ 5823/09 **באשיתי נ' מדינת ישראל** (17.8.2009); רע"פ 3137/04 **חג'ג' נ' מדינת ישראל** (18.4.2004); רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13); רע"פ 1688/14 **כץ נ' מדינת ישראל** (9.3.14); רע"פ 3385/13 **דימיטשטין נ' מדינת ישראל** (29.5.13); רע"פ 7964/13 **רובינשטיין נ' מדינת ישראל** (31.12.13); רע"פ 7790/13 **חיים נ' מדינת ישראל** (20.11.13); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.3.2014) רע"פ 5358/12 **שוקרון נ' מדינת ישראל** (10.07.12); רע"פ 3857/13 **יצחקיאן נ' מדינת ישראל** (30.07.2013) ורבים אחרים.

לעניין חומרת העבירה של אי הגשת דוחות מע"מ במועד ראו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (7.9.20):

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה עמוד 3

את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית".

8. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** היא משמעותית בשים לב לריבוי העבירות, ולהיקף הפגיעה בקופה הציבורית.

9. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות** נתתי דעתי לכך שהנאשם איחר בהגשת 10 דוחות, (איחור הנע בין חודש וחצי ועד בכלל - חלק מהדוחות כאמור לא הוגשו עד למועד הגשת כתב האישום), נתתי דעתי לכך שהיקף הפגיעה בקופה הציבורית עמד על 222,077 ₪.

נתתי דעתי לכך שהעבירות בוצעו ללא תחכום, ללא אינדיקציה לתכנון מוקדם או לכוונה לחמוק מתשלום.

נתתי דעתי לדברי הנאשם לפיהם העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית, הגם שאין בכך כדי להוות נסיבות לקולה.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי אין זכות לעכב כספי מס גם על רקע קשיים כלכליים.

ראו למשל ברע"פ 4844/00 **ברקאי נ' מדינת ישראל** (9.12.2001):

העבירות על סעיף 117(א)(14) לחוק מס ערך מוסף ועל סעיף 219 לפקודה הן עבירות שנקבעו על-מנת להגן על רכוש הציבור מפני עיכוב שלא כדין של כספים המגיעים לציבור... גם כאשר עיכוב הכספים מוסבר בקיומם של קשיים כלכליים, ואף אם העיכוב נעשה רק מתוך שאיפה לדחות במעט את מועד העברת הכספים, עדיין מתעורר חשש שבנסיבות מסוימות לא יוכלו רשויות המס לקבל כספים אלו כלל אם הפרט ייקלע למצב של חדלות-פירעון, כפי שגם אירע במקרה שבפנינו [...] יוצא אפוא כי על-פי תכליתם, האיסורים הפליליים על הימנעות מהעברת מסים שנגבו משתרעים גם על מצבים שבהם לפרט עומדת אך ברירה בין עיכוב כספי המסים בידיו לבין התמוטטותו הכלכלית. שכן, לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו".

ראו גם רע"פ 6167/11 **ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל** (19.2.12).

10. **עיון בפסיקה הנוהגת** במקרים דומים, מעלה כי העונשים המוטלים על נאשמים נעים ממאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה וקנסות הנעים בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים. במקרים בהם סכומי המס אינם מאוד גבוהים והמחדלים הוסרו מסתפקים בתי המשפט לא אחת בענישה צופה פני עתיד, לעומת זאת, כאשר עסקינן בריבוי עבירות ובהיקף משמעותי, וכאשר המחדלים לא הוסרו, הענישה הרווחת היא מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריה ובמקרים הקלים יותר, מאסר לריצוי בעבודות שירות. אך קיימים גם

מקרים, בהם בתי המשפט מסתפקים בענישה צופה פני עתיד, גם מקום בו המחדל לא הוסר. ראו למשל:

- רע"פ 4576/19 **אבו שמאלה נ' מדינת ישראל** (10.7.2019). המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע 17 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 117(א)(6) לחוק המע"מ. סכום המחדל 303,688 ש"ח. המחדל הוסר באופן חלקי ובמועד גזר הדין עמד חוב המס על סך של 112,429. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 2-12 חודשי מאסר, קנס בסך 7,000-30,000 ₪ וענישה נלווית, וגזר על המבקש מאסר בן 100 ימים, קנס בסך 15,000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המבקש נדחה. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 5389/15 **אבנר יצחק נ' מדינת ישראל** (10.8.15). המבקש הורשע בביצוע 20 עבירות של אי דיווח לפי ס' 117(א)(6) לחוק המע"מ, סכום המחדל עמד על 247,000 ₪. המחדל לא הוסר. בית משפט קמא קבע כי הרף התחתון של המתחם מתחיל מ-4 חודשי מאסר וגזר על המבקש 9 חודשי מאסר בפועל, קנס ע"ס 25,000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המבקש נדחה. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- רע"פ 3757/04 **עומר זידאן נ' מדינת ישראל** (31.5.04). המבקש הורשע על פי הודאתו בביצוע 10 עבירות של אי דיווח במועד לפי ס' 117(א)(6) לחוק המע"מ, סכום המס הנובע מדוחות אלו עמד על 360,000 ₪. המבקש לא הסיר את המחדל. בית משפט קמא גזר על המבקש 7 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 25,000 ₪ וענישה נלווית, בית המשפט המחוזי הקל על המבקש נוכח מצבו הרפואי והעמיד את המאסר על 5 חודשים, יתר רכיבי העונש נותרו ללא שינוי. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- עפ"ג (מרכז) 39735-08-21 **שי אדלר נ' מדינת ישראל** (28.11.21). המערער הורשע על פי הודאתו בביצוע 11 עבירות של אי הגשת דוחות מע"מ במועד. סכום המחדל 335,000 ₪. המחדל לא הוסר. בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם הנע ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר, קנס בין 1000-7000 ₪ וענישה נלווית וגזר על המערער שני חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 4000 ₪ וענישה נלווית. ערעורו של המערער נדחה בהסכמתו.
- עפ"ג (באר שבע) 23647-05-19 **שקאר גאבר נ' מדינת ישראל** (25.9.19). המערער הורשע בביצוע 9 עבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים במועד. סכום המס הנובע מדוחות אלו עמד על 458,861 ₪. המערער לא הסיר את המחדל. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4-9 חודשי מאסר וענישה נלווית וגזר על המערער 7 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 35,000 ₪ וענישה נלווית. הערעור נדחה.
- ת"פ (רמלה) 14520-06-18 **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (2.7.20). 5 דוחות שלא הוגשו במועד, ו-9 עבירות של אי תשלום המס. סכום המחדל הכולל כ-392,000 ₪. מתוכו הוסר מחדל בסך של 115,000 ₪. נקבע מתחם ממאסר מותנה ושל"צ ועד 10 חודשי מאסר בפועל ומקנס של אלפי שקלים ועד 30,000 ₪. הנאשמים נדונו למאסר מותנה, 400 שעות של"צ קנס בסך 10,000 ₪.
- ת"פ (רחובות) 23600-08-13 **מדינת ישראל נגד אליהו מאור ואח'** (25.3.18). 37 דוחות שלא הוגשו במועד ו-10 עבירות של אי תשלום המס הנובע מהדוחות. סכום המחדל כ-400,000 ₪. המחדל לא הוסר אלא באופן חלקי. נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 8 ח' מאסר וקנס שנע בין 4,000-20,000 ₪. נדונו למאסר מותנה, של"צ בהיקף של 350 שעות וקנס בסך 8000 ₪.

11. באשר לגובה הקנס. עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

12. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות שביצע הנאשם בנסיבות שבפני נע ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר, קנס הנע בין 10,000-22,000 ₪ וענישה נלווית.

שיקולים בגזירת עונשו של הנאשם

13. בעניינו של הנאשם אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם, גם לא משיקולי שיקום.

14. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את הנתונים שלהלן:

- זקפתי לזכותו של הנאשם את העובדה שבחר לקחת אחריות ולהודות במיוחס לו בהזדמנות ראשונה.
- זקפתי לזכותו של הנאשם את היותו נעדר הרשעות קודמות.
- נתתי דעתי לכך שהנאשם לא הסיר המחדל ולו במעט, זאת בשל מצבו הכלכלי הקשה.
- לא מצאתי כי הנימוק שאינו מרפא את הפגם בשל מצוקה כלכלית יש בו יש בכך כדי להצדיק הקלה בעונשו.

בית המשפט העליון התייחס לעניין זה בשורה ארוכה של פסקי דין. ראו למשל: רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.2013):

"... לא ניתן לראות בהעדר היכולת לגבות מהעברין את חוב המס, במישור האזרחי, משום הסרת המחדל על ידו או שיקול להקלה בעונשו (רע"פ 5557/09 שוסטרמן נ' מדינת ישראל (6.7.2009)). קבלת עמדתו של בא כוח המבקש, לפיה יש לראות בנסיבות האמורות כשיקול לקולא, עשויה לעודד נישומים אחרים לבצע עבירות מס, ולשמוט את הקרקע מתחת לעקרון ההרתעה, העומד בבסיס הגדרתן כעבירות פליליות. אף טענתו של המבקש, כי בסופו של יום, יזכו רשויות המס לקבל את כספי החוב בחזרה, אינה מובילה למסקנה, כי יש להקל בעונשו. המבקש מנע העברתם של כספים, אשר נועדו לקופת הציבורית, ובכך גיבש את חובו למשיבה. כעת מבקש הוא מבעלת חובו להמתין תקופה בלתי ידועה מראש, עד לפרעון החוב, ועוד לראות בכך טעם להקל בעונשו. איני סבור כי הדבר ראוי מבחינה מוסרית, וודאי שאין לעמדה זו כל עוגן משפטי... במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם."

ראו גם רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (9.3.14).

· לקחתי בחשבון את השפעת העונש על הנאשם ומשפחתו, את נסיבותיו האישיות כפי שפורטו על ידי הנאשם ובא כוחו. את מצבו המשפחתי, והכלכלי. את היותו מפרנס יחיד למשפחתו הגרעינית המונה בני זוג - 7 ילדים.

15. לאור מכלול נתוניו של הנאשם ובדגש על כך שהמחדל לא הוסר מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם ברף הבינוני של המתחם.

עונשו של הנאשם

16. סיכומי של דבר, מצאתי לנכון ולמידתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. הנני מטילה על הנאשם מאסר לתקופה של 5 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, במרכז יום לקשיש- האגודה למען הזקן בכתובת קדש 25 א.

הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, עד 8.5 שעות עבודה יומיות.

הנאשם הביע את הסכמתו לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות.

על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי המאסר ביום 10.5.22 בשעה 08:30 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות ב"ש.

מוסבר לנאשם כי עליו לבצע כל עבודות שמוטלות עליו במסגרת עבודות השירות על פי ההנחיות שתינתנה לו מעת לעת על ידי הממונה במקום וכל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי עונש המאסר בפועל.

ב. מאסר בן 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום לבל יעבור הנאשם כל עבירה לפי חוק מע"מ.

ג. קנס בסך של 15,000 שח או 40 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 15 תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 1.5.22.

ד. הנאשם יתחייב בפני על סך של 20,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות על חוק המע"מ תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 20 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, ז' אדר א' תשפ"ב, 8 פברואר 2022, במעמד הצדדים.